

Studiehandledning

Studieperiod: Vt 2025
(Uppdaterad: 2024-01-07)

Samtal, bemötande och förhållningssätt i socialt arbete, **7,5 hp, 745G46**

Communication and Professional Development in Social Work,
7,5 ECTS Credits

Kursansvarig: Elin Nilsson, elin.nilsson@liu.se

Examinator: Elin Nilsson, elin.nilsson@liu.se

Medverkande lärare

Namn lärare	E-post
Johanna Andersson	Johanna.a.andersson@liu.se
Sofi Arenius	Sofi.arenius@liu.se
Emmy Dahl	Emmy.dahl@liu.se
Elin Nilsson	Elin.nilsson@liu.se
Annette Sverker	Annette.sverker@liu.se
Madeleine Wirzén	Madeleine.wirzen@liu.se

Innehåll

Viktiga dokument och webbsidor för kursen	2
Frågor	2
Närvaro	2
Kursens innehåll	2
Kursens lärandemål och examination.....	3
Kriterier för betyg på helkurs	4
Detaljschema för kursen.....	4
Föreläsningar/läshänvisningar.....	4
Arbetsgrupper	5
Arbetsgrupp I: Fokus på artiklar om kommunikation och samtal	5
Arbetsgrupp II: Fokus på artikel om samtal och kognitiv funktionsnedsättning.....	6
Arbetsgrupp III: Fokus på artiklar om samtal med tolk	6
Arbetsgrupp IV: Fokus på artikel om empati	6
Obligatoriska moment och examinationer	7
Färdighetsträningar	7
Färdighetsträning I: Intervju kring ett enklare problem	7
Färdighetsträning II: Stödjande samtal.....	8
Färdighetsträning III: Utredande samtal.....	8
Färdighetsträning IV: Flerpartssamtal	8
Ersättningstillfälle färdighetsträningar	8
Seminarier	8
SEM9: Intersektionalitet, etik och makt i socialt arbete.....	8
SEM5: Professionellt förhållningssätt.....	9
EXM2: Skriftlig individuell hemtentamen (anonym)	10
SEM8: Examinera muntligt seminarium	11
Övriga moment.....	11
Lärandedialog.....	11
Frågestund inför EXM2	11
Allmän information	11
Beslut om särskilda medel för pedagogiskt stöd i studiesituation.....	11
Information om undervisning och arbetsformer	12
Studentinflytande via Lärandedialog och Studentråd.....	12
Generativ AI	12
Kurslitteratur och referenslitteratur	13
Kursvärdering.....	14
Schema.....	14
Vad är en disciplinförseelse?.....	14
Upphovsrätt	15

Viktiga dokument och webbsidor för kursen

Varje kurs hanteras formellt genom ett antal dokument (som finns tillgängliga via Lisam), dessa är:

Programhandbok

Kursplan

Litteraturlista

Studiehandledning

Glöm inte att ha med dessa dokument till kursintroduktionen

Viktig information finns på **Liunet student**.

Den lärplattform som används är **Lisam**. All kursinformation, olika kursdokument samt kurskommunikation läggs ut där. Ibland används även kommunikationsverktygen **Teams** och **Zoom** samt digitala tentamen i **WISEflow**.

Frågor

Vid frågor titta först i denna Studiehandledning, Programhandboken eller Liunet student då mycket av informationen finns i dessa dokument och på webbsidan. Hittar ni inte svaret hör med någon i arbetsgruppen. Om frågan fortfarande kvarstår så går det bra att ställa den till kursansvarig på den Frågor och svar-funktion som finns på varje kurs Lisam-sida. På så vis får alla ta del av frågan och kursansvarig slipper svara på samma fråga flera gånger. Är frågan av mer privat karaktär som inte alla behöver ta del av går det givetvis bra att mejla kursansvarig. Ni är många studenter och det blir väldigt mycket arbete med att svara på enskilda mejl. Så om möjligt spara också frågor till utsatta frågestunder.

Närvaro

Studenter förväntas närvara vid de lärtillfällen som erbjuds och vid ordinarie examinerande moment. Giltig frånvaro är sjukdom och vård av barn. Meddela kursansvarig om du inte kan delta vid examinerande moment. Det går inte att bli godkänd på en kurs genom att bara göra ersättningsuppgifter. En generell riktlinje är att studenten ska ha närvarat vid majoriteten av de ordinarie examinerande momenten annars kan examinator besluta att studenten behöver göra om kursen.

Kursens innehåll

Välkommen till kursen! Kursansvarig samt examinator för kursen är Elin Nilsson. I lärarlaget ingår också Johanna Andersson, Sofi Arenius, Emmy Dahl, Annette Sverker samt Madeleine Wirzén. Det är oss som ni kommer att möta vid föreläsningar, seminarier, färdighetsträningar och avslutande examinationsseminarier. Avsikten med denna studiehandledning är att den ska hjälpa dig att orientera dig genom kursen.

Kursen behandlar teorier och aktuell forskning om kommunikation och samtal. Verbal och icke-verbal kommunikation samt sammanhangets betydelse problematiseras. Socionomens profession och yrkesroll diskuteras i relation till empatisk förmåga, värdegrund och social kontext. Den studerande tränar kommunikation i olika gruppövningar och rollspel. I reflekterande processer analyseras professionella samtal och bemötande utifrån olika perspektiv. Vidare behandlas betydelsen av att ge och ta emot återkoppling samt att förstå betydelsen av självkänedom och personlig professionell utveckling i socialt arbete.

Kursens lärandemål och examination

Efter avslutad kurs skall den studerande kunna:

1. visa kunskap om kommunikationsteorier och kommunikationens betydelse i socialt arbete
2. visa färdighet och förmåga att använda kunskaper om kommunikationsteorier och kommunikationsmodeller i möte med individer i socialt utsatta situationer
3. visa grundläggande förmåga i professionellt förhållningssätt och att genomföra professionella samtal
4. visa färdighet och förmåga att reflektera kring betydelsen av bemötande och pröva det egna förhållningssättet vid kommunikation i socialt arbete
5. visa förmåga att reflektera kring vikten av etik och empati i socionomens olika möten.

Lärandemålen examineras återkommande och kontinuerligt under kursen. Examinationerna ska även ses som lärtillfällen. **Generell information om examination samt om plagiering finns i Programhandboken eller Liunet student.**

Examinationen av kursen grundar sig på färdighetsträningar, aktivt deltagande i obligatoriska seminarier samt individuella muntliga och skriftliga uppgifter. Den avslutande examinationen av kursen består av två delar, en skriftlig hemtentamen och ett muntligt examinationsseminarium. Om det ena momentet skulle underkännas behöver bara detta examineras igen. Den skriftliga delen utgår från en hemtentamen som är uppbyggd kring en fallbeskrivning. Fallet med tillhörande frågor kommer att läggas ut på kursplattformen Lisam strax efter kursstart och ska även lämnas in via Lisam.

Samtliga uppgifter i kursen examineras individuellt. Detaljerad information om examinationsformer och betygsriterier återfinns nedan i studiehandledningen.

Ersättningsuppgifter lämnas in senast en vecka efter kursens slut. För sent inlämnad examination, komplettering, omexamination, ersättningsuppgift eller missat ersättningstillfälle innebär att momentet eller examinationen får göras om vid nästa tillfälle. I vissa fall kan detta innebära vid nästa kurstillfälle. Kontakta då utbildningsadministratörerna så kan de lägga in dig i nästa kurstillfälles Lisam-rum.

Följande examinerande moment ingår i kursen:

BENÄMNING MOMENT	I HUVUDSAK LÄRANDEMÅL	EXAMINATIONSKOD	HP	BETYG	ÅTERKOPPLING
Hemtentamen (anonym)	1, 5	EXM2	4	U, G, VG	Skriftlig återkoppling via Lisam utifrån bedömningskriterierna
Färdighetsträning 4 övningar	2, 3, 4	FÅR2	2	U, G	Muntlig återkoppling direkt i anslutning till färdighetsträningarna.
Litteraturseminarium: Intersektionalitet, etik och makt i socialt arbete	1, 3, 5	SEM9	0,5	U, G	Muntlig återkoppling ges på plats av ansvarig seminarieledare.
Litteraturseminarium: Professionellt förhållningssätt	2, 3, 4	SEM5	0,5	U, G	Muntlig återkoppling ges på plats av ansvarig seminarieledare.

Examinationsseminarium	1, 5	SEM8	0,5	U, G	Muntlig återkoppling ges direkt i anslutning till seminariet.
------------------------	------	------	-----	------	---

Kriterier för betyg på helkurs

På de obligatoriska momenten kan du bli underkänd eller godkänd. På den individuella skriftliga examinationen i form av hemtentamen kan du erhålla betyget underkänd, godkänd eller väl godkänd. För betyget godkänd på kursen krävs godkänd eller deltagit på kursens samtliga provkoder. För betyget väl godkänd på kursen krävs därtill betyget väl godkänd på den individuella skriftliga examinationen.

Detaljschema för kursen

Här presenteras kursens olika moment med beskrivning av momentets genomförande, litteraturanvisningar och föreläsare. I följande tabell presenteras kursens föreläsningar i kronologisk ordning, och därefter följer kursens övriga moment kategoriserade utifrån form (seminarier, färdighetsträningar, arbetsgrupper och tentamen). Se schemat för tid och datum för momenten.

Föreläsningar/läshänvisningar

FÖRELÄSNING	FÖRELÄSARE	LITTERATUR	FÖRDJUPNING
Introduktion av kursen	Elin Nilsson	Programhandbok Kursplan Litteraturlista Studiehandledning	
Interpersonell kommunikation och samtalsfärdigheter	Elin Nilsson	Eide & Eide (2006), kap. 1, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13; Hall & Slembrouck (2009); Petri & Åstrand Freidlitz (2024), kap. 1, 3, 4.	Rautalinko (2007)
Institutionella samtal 1	Madeleine Wirzén	Eide & Eide (2006), kap. 2, 4, Herz, M., & Johansson, T. (2019), kap 6-8; Linell (1990); Petri & Åstrand Freidlitz (2024), kap. 2, 5.	Bülow, Persson Thunqvist, & Sandén (2012), kap. 2, 11; Martinell Barfoed (2014)
Institutionella samtal 2	Madeleine Wirzén	Eide & Eide (2006), kap. 2, 4; Herz, M., & Johansson, T. (2019), kap. 6-8; Linell (1990); Petri & Åstrand Freidlitz (2024), kap. 2, 5.	Bülow, Persson Thunqvist, & Sandén, (2012), kap. 2, 11; Martinell Barfoed, (2014)
Stödjande samtal	Emmy Dahl	Eide & Eide (2006), kap. 5; Lynch et al. (2019); Petri & Åstrand Freidlitz (2024), kap. 9-13.	
Flerpartssamtal	Elin Nilsson	Nilsson & Olaison (2022); Petri & Åstrand Freidlitz (2024), kap. 9, 10; Pollock (2023).	Bülow, Persson Thunqvist, & Sandén, (2012), kap. 7.

Samtal vid kognitiv/språklig funktionsnedsättning	Elin Nilsson	Eide & Eide (2006), kap. 1, 6, 7, 8 & 9; Nilsson & Olaison (2022).	Rowland & McDonald (2009).
Makt och intersektionalitet i relationen till klienten	Emmy Dahl	Mattson (2021); Sawyer (2012).	Mattson (2014).
Samtal med barn	Johanna Andersson	Harberg & Svensson (2023).	Øvreeide & Erlandsson (2010).

Arbetsgrupper

I arbetsgruppen sker lärandet genom att ni tillsammans bearbetar och reflekterar över föreläsningar, litteratur och gemensamma uppgifter. Arbetsgruppen är tänkt som en resurs för er som enskilda studerande under hela kursen, något som kräver att alla bidrar till gruppens arbete. Arbetsgruppen är ett viktigt instrument för att uppnå kursens mål. Det är i dialog med andra, som man har möjlighet att få syn på sina värderingar liksom på kunskap och okunskap och därmed fördjupa egen kompetens. Arbetet i arbetsgruppen är både viktigt för att ge diskussioner kring attityder, värderingar och kunskap en dynamisk prägel och för att så många perspektiv som möjligt ska synliggöras. Det är av stor vikt för lärande- och gruppprocessen att ni regelbundet utvärderar ert eget och gruppens arbete i slutet av några av era arbetstillfällen eller vid de reflektionspass som sker regelbundet i arbetsgruppen. Arbetsgruppstillfällena är studentledda, och ni ansvarar själva för att organisera era möten. Vid varje arbetsgruppstillfälle finns en lärare tillgänglig för frågor, primärt via mail, se schema för information om vem det är. Använd ”Systematisk läsning av litteratur” (som ni finner på Lisam under Kursdokument > Litteratur) som stöd i bearbetningen av artikeln. Ni ska gemensamt vid arbetsträffens slut lista tre punkter som ni tycker har varit särskilt relevanta att diskutera utifrån artiklarna och övningarna, och sammanställa dessa i ett dokument som läggs upp i er gruppmap på Lisam.

Arbetsgrupp I: Fokus på artiklar om kommunikation och samtal

Litteratur: Två artiklar:

Linell, P. (1990). De institutionaliserade samtalens elementära former: om möten mellan professionella och lekmän. *Forskning om utbildning*, 17(4), 18-35.

Richards, S., Ruch, G & Trevithick, P. (2005). Communication Skills Training for Practice: The Ethical Dilemma for Social Work Education. *Social Work Education*, 24(4), 409–22.

Instruktioner: Under denna arbetsgruppsträff diskuterar ni föreläsningars innehåll samt går igenom och bearbetar artiklarna som idag handlar om centrala aspekter av samtal och kommunikation inom socialt arbete. Gå igenom artiklarnas innehåll tillsammans, red ut svårigheter och funderingar ni har, och reflektera över deras värde för er framtida profession. Stötta varandra i att förstå artiklarna bättre och reflektera över vad de hjälper er att få syn på gällande samtal och kommunikation.

Arbetsgrupp II: Fokus på artikel om samtal och kognitiv funktionsnedsättning

Litteratur: En artikel:

Nilsson, E., & Olaison, A. (2022). Persuasion in practice: Managing diverging stances in needs assessment meetings with older couples living with dementia. *Qualitative Social Work, 21*(6), 1123–1146.

Instruktioner: Under denna arbetsgruppsträff kan ni diskutera era erfarenheter och reflektioner gällande förra veckans färdighetsträning och koppla till kurslitteraturen. Ni ska även bearbeta momentets artikel som handlar om utredande samtal med personer med kognitiv funktionsnedsättning. Fundera över vad artikeln belyser när det gäller att arbeta med människor med utmaningar kopplade till en funktionsnedsättning? Vad behöver man som socionom tänka på? Hur kan man anpassa samtalet?

Under träffen gör ni också övningen ”Att prata med en vägg” som ni hittar i Samtalshandboken (Petri & Freidnitz, 2024, s. 23), och avsluta med en gemensam diskussion utifrån era erfarenheter av att genomföra övningen, och hur det upplevs att inte få eller ge respons på en berättelse.

Arbetsgrupp III: Fokus på artiklar om samtal med tolk

Litteratur: Två artiklar:

Pollock, S. (2023). Social Work with Interpreters: Using Practitioner Knowledge to Improve Practice. *British Journal of Social Work, 5*, 3685–3703.

Pollock, S. (2021) More than words can say: Why health and social care policy makers should reconsider their position on informal interpreters. *Critical Social Policy, 4*(1), 128-147.

Instruktioner: Under denna arbetsgruppsträff kan ni gå igenom artiklarna tillsammans, red ut svårigheter och funderingar ni har och reflektera över deras värde för er framtida profession. Dessa artiklar läses specifikt som en förberedelse inför seminariet ’SEM5: Professionalitet och bemötande i socialt arbete’ där ni i era arbetsgrupper rollspela ett samtal med tolk. Se instruktionen för seminariet i studiehandledningen, denna kan vara relevanta att ha med sig i diskussionen om artiklarna.

Arbetsgrupp IV: Fokus på artikel om empati

Litteratur: Lynch, A, Newlands F, och Forrester, D (2019). What Does Empathy Sound like in Social Work Communication? A Mixed-Methods Study of Empathy in Child Protection Social Work Practice. *Child & Family Social Work, 24*(1), 139–47.

Instruktioner: Under denna arbetsgruppsträff kan ni fortsätta att diskutera föreläsningarna, samt koppla diskussionen till artikeln. Momentets artikel fokuserar på hur empati kan användas och förstås i samtal. Gå igenom den tillsammans, red ut svårigheter och funderingar ni har och reflektera över hur ni kan använda den rent praktiskt i samtal.

Under träffen gör ni också övningen ”Vad är det som är så skrämmande” som ni hittar i Samtalshandboken (Petri & Freidnitz, 2024, s. 237). Avsluta med en gemensam diskussion utifrån era erfarenheter av att genomföra övningen, och hur det fungerade med fördjupande frågor kring det som upplevdes skrämmande.

Obligatoriska moment och examinationer

Färdighetsträningar

De fyra färdighetsträningarna (alla ingår i koden FÄR2) är obligatoriska och sker i mindre grupper i form av intervjusituationer och rollspel. Arbetsformen vid en färdighetsträning är den att en eller flera studenter intervjuar, en eller flera studenter blir intervjuade och de övriga i gruppen fungerar som observatörer med olika uppgifter. Efter varje intervjusituation har vi i gruppen ett samtal omkring situationen, med fokus på hur man som intervjuad upplevde situationen, samt upplevelsen av att intervjuas. Därefter ger observatörerna sin återkoppling. Det är viktigt att återkopplingen inte bara handlar om att värdera samtalets innehåll (”detta var bra/dåligt”). Fokus bör snarare ligga på att analysera och diskutera samtalets form och förlopp och konsekvenserna av att genomföra samtalet på ett visst sätt. Exempel på samtalsaspekter man kan fokusera på är samtalets inledning (bjöd den in till fördjupade beskrivningar av samtalspartnern? Hur introducerades samtalets syfte och ämne?), vilka frågeformer användes (öppna? slutna?) och hur samtalsledaren svarade på det som den intervjuade sade (förekom det exempelvis speglingar eller sammanfattningar?). Ytterligare en anledning till att inte vara för värderande i återkopplingen är att syftet med färdighetsträningarna är just att träna förmågan att planera och genomföra samtal. Det är ganska vanligt att känna att det är nervöst att genomföra samtal inför varandra. För att vi skall kunna göra övningarna på bästa sätt krävs det därför att vi har en trygg och tillåtande miljö och att alla kommer ihåg att det inte kan förväntas att man skall kunna detta redan från början. Det handlar alltså inte om att genomföra ”perfekta” samtal. Poängen är snarare att vi ska ha ett konkret exempel att utgå från i våra diskussioner om samtal, bemötande och förhållningssätt.

Under ett färdighetsträningsspass hinner vi oftast med två till tre samtal. Som student kommer du under kursens färdighetsträningar att få pröva på samtliga roller. Till varje tillfälle är det viktigt att ha läst instruktionerna för det specifika tillfället och att ha med sig papper och penna. Det är okej att anteckna på laptop som observatör men inte som intervjuare. Under denna kurs har vi fyra färdighetsträningar, med stegvis progression. Varje färdighetsträning har ett specifikt fokus och de kan skilja sig åt gällande upplägg.

För att erhålla betyget godkänd på färdighetsträningarna krävs aktiv individuell medverkan i intervju och rollspelssituationen samt genom diskussioner kring samtalen som observatör. Frånvaro från färdighetsträning kan enbart tas igen vid schemalagt ersättningstillfälle. Vid ersättningstillfället kommer de som enbart missat ett tillfälle att prioriteras. I mån av tid kommer de som missat två att få plats. **Har man missat fler än två tillfällen får momentet tas igen vid nästa kursomgång.**

Färdighetsträning I: Intervju kring ett enklare problem

Instruktioner: Här arbetar vi med ett litet, avgränsat problem som du som blir intervjuad skulle vilja få belyst i ett samtal med en professionell. Viktigt att du inför detta tillfälle tänker ut ett problem du vill lyfta. Fallbeskrivningen och instruktioner för färdighetsträning 1 kommer att läggas upp på Lisam i samband med kursstart.

Färdighetsträning II: Stödjande samtal

Instruktioner: Vid färdighetsträning II är temat mötet klient–socionom och under denna färdighetsträning arbetar vi med olika fall kopplade till utforskande och stödjande samtal, i form av rollspel. Fallbeskrivningarna och instruktioner delas ut i samband med övningen.

Färdighetsträning III: Utredande samtal

Instruktioner: Vid färdighetsträning III är temat mötet klient–socionom och under denna färdighetsträning arbetar vi med olika fall kopplade till utredande samtal, i form av rollspel. Fallbeskrivningarna och instruktioner delas ut i samband med övningen.

Färdighetsträning IV: Flerpartssamtal

Instruktioner: Vid färdighetsträning IV kommer arbetsgruppen att arbeta med ett fall involverandes flera professionella samt klienter. Fallbeskrivning och instruktioner delas ut i samband med övningen. Färdighetsträningen vid detta tillfälle kommer att spelas in med video, som vi sedan gemensamt i arbetsgruppen tittar på och reflekterar kring.

Ersättningstillfälle färdighetsträningar

Instruktioner: Anmälan till ersättningstillfälle av färdighetsträningar görs på Lisam. Man kan högst anmäla sig till två tillfällen. Vid många anmälda kommer de som enbart missat ett tillfälle prioriteras. De som har missat två tillfällen får delta om det finns plats.

Seminarier

Seminarierna under denna kurs är obligatoriska och poänggivande, och aktivt deltagande krävs.

SEM9: Intersektionalitet, etik och makt i socialt arbete

Instruktioner: Möten och samtal i det sociala arbetet kännetecknas av en komplex balansgång. Å ena sidan behöver socionomen förhålla sig till de individer man möter, något som ofta involverar olika former av kategoriseringar och beskrivningar av egenskaper, problem och behov. Å andra sidan genomsyras dessa möten av maktprocesser och över- och underordningar. Att kategorisera kan vara nödvändigt för att kunna göra insatser och rikta hjälpen men det kan också leda till diskriminering och förtryck. Det är därför viktigt att kunna kritiskt reflektera över ens förståelse av klienter och deras livssituation och problem. Vad är det som tas för givet? Hur påverkar kategoriseringar handlingsmöjligheterna för den professionelle? Hur hanterar man maktdilemman på ett professionellt och etiskt sätt? I detta seminarium diskuterar och reflekterar vi över sådana frågor med hjälp av ett intersektionellt perspektiv på möten i det sociala arbetet. Seminariet tar sin utgångspunkt i litteratur, föreläsningar samt en fallbeskrivning.

Inför seminariet förväntas du ha läst Laanemets, L., Mattsson, T., & Nordling, V. (2013). Frikoppling, sammankoppling och besvärliga maktrelationer i socialt arbete. *Socialvetenskaplig tidskrift*, 20(3–4), 168–185 samt Sawyer, L. S. (2012). Intersectional Normalization Processes in a Swedish Family Assessment Home. *Affilia*, 27(2), 153–166.

Individuell förberedelse:

1. Läs litteraturen till seminariet.
2. Som inträdesbiljett skall du skriva en text kring det du läst på ½-1 sida (Times New Roman, 12 pt teckenstorlek, 1,5 radavstånd). I texten ska du diskutera hur litteraturen kan användas för att kritiskt reflektera över din framtida roll som professionell. Du ska ha en korrekt referenshänvisning till de två artiklarna i texten.
3. Lämna in uppgiften under inlämningar på Lisam.

Under seminariet:

1. Vi samlas först i hela seminariegruppen för en kortare genomgång inför seminariet. Ni kommer sedan att delas in i tvärgrupper.
2. Diskutera den fallbeskrivning som tillhandahålls med utgångspunkt i litteratur samt kursens föreläsningar och färdighetsträningar. Fundera över frågor som:
 - a. Hur uppfattar ni klienten? Vad ser ni som huvudproblemen? Hur tolkar ni det personen berättar om sin livshistoria och dess nuvarande situation? Vilken hjälp anser ni personen kan behöva? Vilka etiska aspekter är viktiga att tänka på i mötet?
3. Förbered en muntlig presentation (5-7 minuter) innan vi återsamlas i helgrupp. Ni ska kortfattat återge hur era diskussioner kring personen i fallbeskrivningen gått. Hjälpt resten av seminariegruppen att förstå hur er tvärgrupp uppfattade personen och dess livssituation och problem samt vilken hjälp och vilket bemötande ni såg som viktigast.
4. Efter återsamling i helgrupp presenterar varje tvärgrupp för resten av seminariegruppen. Tillsammans diskuterar vi sedan om era kategoriseringar, bedömningar och hjälpförslag skiljer sig åt i tvärgrupperna. Varför? Vad är det som gör att ni har olika uppfattningar? Hur påverkar era kategoriseringar vad ni tänker att man som professionell bör göra? Hur ska kategoriseringar och uppfattningar hanteras etiskt? Diskussionen ska fungera som ett sätt att få syn på ”blinda fläckar” eller saker ni tar för givet.

Bedömningskriterier seminarium för godkänt

Inlämnad individuellt författad skriftlig uppgift, närvaro och aktivt deltagande vid seminariet.

Frånvaro seminarium

Frånvaro från seminariet innebär ersättningsuppgift. Om du varit frånvarande, kontakta den lärare som är ansvarig för seminariet för anvisningar om hur och vilken inlämningsuppgift som är aktuell. Har du varit frånvarande från seminariet har du fram till kursens slut på dig att genomföra den ersättningsuppgiften. Ersättningsuppgiften lämnas in mappen ”Ersättningsuppgifter” som ligger på Lisam under inlämningar. Var noga med att ange namn och vilken uppgift den gäller.

SEM5: Professionellt förhållningssätt

Individuell och gemensam förberedelse: Läs och i arbetsgruppen diskutera artiklarna Pollock, S. (2023). Social Work with Interpreters: Using Practitioner Knowledge to Improve Practice *British Journal of Social Work*, 5, 3685–3703 och Pollock, S. (2021) More than words can say: Why health and social care policy makers should reconsider their position on informal interpreters *Critical Social Policy*, 4(1), 128-147.

Under seminariet: Vi inleder med 15 minuter i helgrupp där vi diskuterar och samlar in synpunkter från artiklarna om tolkanvändning i socialt arbete. Därefter diskuterar vi genomförandet av rollspelet utifrån artiklarna, fallbeskrivningen och rollbeskrivningarna nedan. Vad behöver de olika parterna ta i beaktning inför och under mötet? Vilka utmaningar finns?

Därefter går grupperna ut i enskilda rum och genomför rollspelet. Ni har 60 minuter på er och ni ansvarar för att få till en rast under eller efter detta pass.

Vi avslutar med 15 minuter i helgrupp för gemensam diskussion utifrån rollspelen.

Ytterligare instruktioner för rollspelet läggs upp i mappen för SEM5 på Lisam i god tid inför seminariet.

Bedömningskriterier seminarium för godkänt

Närvaro och aktivt individuellt deltagande vid seminariet.

Frånvaro seminarium

Frånvaro från seminariet innebär ersättningsuppgift. Om du varit frånvarande, kontakta den lärare som är ansvarig för seminariet för anvisningar om hur och vilken inlämningsuppgift som är aktuell. Har du varit frånvarande från seminariet har du fram till kursens slut på dig att genomföra den ersättningsuppgiften. Ersättningsuppgiften lämnas in mappen "Ersättningsuppgifter" som ligger på Lisam under inlämningar. Var noga med att ange namn och vilken uppgift den gäller.

EXM2: Skriftlig individuell hemtentamen (anonym)

I kursen ingår ett större individuellt arbete i form av en hemtentamen. Uppgiften består av två delar; en skriftlig anonym hemtentamen (EXM2) som beskrivs här, och ett muntligt examinationsseminarium (SEM8) med utgångspunkt i den skriftliga delen, som beskrivs under nästa rubrik. För att uppnå godkänt resultat på tentamen som helhet krävs ett godkänt resultat på den skriftliga hemtentamen samt ett aktivt individuellt deltagande det muntliga examinationsseminariet. Det muntliga examinationsseminariet ger betyget U eller G. På den skriftliga hemtentamen tillämpas betygsskalan U, G och VG.

Instruktioner: Den skriftliga delen utgår från en hemtentamen som är uppbyggd kring en fallbeskrivning. Fallet med tillhörande frågor kommer finnas ute på kursrummet på Lisam från och med början av kursen. Avsikten med att lägga ut hemtentamen redan från starten av kursen är att du skall få möjlighet att kontinuerligt arbeta med, reflektera över och tillämpa kursinnehållet på det beskrivna fallet. Arbetet ska vara självständigt och ni får ej använda er av generativa AI-verktyg för att utföra uppgiften.

Instruktionerna för hemtentamen läggs ut på Lisam och även inlämningen kommer att ske på Lisam. Du som student är anonym under rättningen av din examinationsuppgift. Du lämnar in din tentamen via inlämningsfunktionen och där är ditt namn inte synligt för vare sig lärare eller administrativ personal. Först efter att tentamen är granskad och bedömd så upphävs anonymiteten. Genom inlämningsfunktionen kan inskickade dokument även gå vidare till Ouriginal (mer information om granskning och disciplinförseelser nedan) utan att du som student behöver göra något extra. Utförliga instruktioner hur du genomför din inlämning kommer att finnas i kursrummet på Lisam.

SEM8: Examinande muntligt seminarium

Instruktioner: Examinationsseminariet är ett avslutande seminarium med avstamp i era tentamina. Syftet med examinationsseminariet är att den enskilde studenten får visa förmåga att diskutera och applicera den kunskap som bearbetats vid hemtentamen. För att få delta i det muntliga examinationsseminariet krävs att den skriftliga hemtentamen är inlämnad i tid. Det examinande muntliga seminariet fungerar även som ett lärtillfälle där möjlighet ges att ta del av andra studenters resonemang i syfte att diskutera kring och tillämpa olika teoretiska perspektiv på den skriftliga hemtentamen.

Seminariet genomförs tillsammans med en annan arbetsgrupp. Arbetsgruppen har två dagar på sig att förbereda ett rollspel utifrån fallbeskrivningen från hemtentamen, där era svar och reflektioner kring samtal, bemötande och förhållningssätt vävs in. Vid seminariet får varje grupp 45 minuter på sig att spela upp samtalet utifrån fallbeskrivningen, vilket innefattar att presentera och diskutera sina begrepp och teorier samt dess praktiska tillämpning utifrån fallbeskrivningen. Åhörarna ska också inom ramen för denna tid också möjlighet att ställa frågor eller kommentera på den andra gruppens presentation.

Rollspelet och presentationen skall ta sin utgångspunkt i examinationsfallet och kurslitteraturen. Alla deltagare i gruppen måste delta i momentets förberedelse och framställning.

Bedömningskriterier examinande muntligt seminarium

- Anknytning till kurslitteraturens perspektiv, teorier, begrepp och modeller för samtal.
- Tydlig relatering till hemtentamensuppgiftens fall.
- Förmåga att inom tidsramen presentera, problematisera och diskutera kurslitteraturen i förhållande till valda perspektiv, teorier, begrepp och modeller för samtal

Frånvaro

Examineras vid ett omexaminationsseminarium, se schemat.

Övriga moment

Lärandedialog

Instruktioner: Ni har vid detta tillfälle möjlighet att diskutera ert lärande i relation till kursens lärandemål och hur upplägg, innehåll och arbetsformer/moment stödjer ert lärande.

Frågestund inför EXM2

Instruktioner: Ni har vid detta tillfälle möjlighet att ställa frågor angående hemtentamen.

Allmän information

Beslut om särskilda medel för pedagogiskt stöd i studiesituation

Har du rätt till särskilt stöd genom beslut från koordinator för studenter med funktionsvariation ska du inför *varje termin* skicka in ditt beslut till adm.socialarbete@ikos.liu.se. **Du ska också**

informera varje kursansvarig i samband med kursstart. Har inget intyg inkommit 10 dagar före tentamens startdatum gäller ordinarie inlämningsförfarande. Koordinator skriver en rekommendation men vilket stöd som är möjligt och hur mycket den eventuella förlängda skrivtiden kommer vara på är beslut som fattas av berörd examinator.

Information om undervisning och arbetsformer

Information om undervisning och arbetsformer så som föreläsningar och seminarier finns i programhandboken. Men några punkter som är viktiga att notera är att:

- Universitetsstudier bygger på eget ansvar för sitt eget lärande.
- Arbetsgruppen är viktig och arbete i arbetsgruppen ska prioriteras.
- Ej schemalagd tid är tid för individuella studier eller studier i arbetsgruppen. Ej schemalagd tid är inte detsamma som ledighet. Du som student förväntas ägna dig åt dina studier även icke schemalagd tid.

Det är viktigt att vara med på kursintroduktionen. Som det står i programhandboken: *”Vid kursintroduktionen förklaras upplägget av kursen från lärandemål till examination. I Studiehandledningen finns mycket av den informationen, men vissa saker kan behöva ytterligare förtydliganden och kursintroduktionen ger möjlighet att ställa frågor, exempelvis om examinationer. Vid kursintroduktionen tas även upp vad som framkommit i tidigare kursvärdering och även lärargruppens reflektioner och tidigare erfarenheter. Synpunkter och erfarenheter kan ha lett till en del förändringar i upplägget av kursen”.*

Studentinflytande via Lärandedialog och Studentråd

I mitten på varje kurs ska en Lärandedialog äga rum. Tid och lokal finns anslaget på schemat. Vid Lärandedialogen har du som student tillsammans med dina kurskamrater möjlighet att diskutera ditt eget lärande i relation till kursens lärandemål och hur upplägg, innehåll och arbetsformer/moment stödjer ditt lärande.

Inom varje årskurs utses 2 eller 3 kursrepresentanter som för fram årskursens synpunkter vid studentrådet. Studentråd organiseras två gånger per termin.

Kursrepresentanterna ansvarar för Lärandedialogen. Kursansvarig är med för att både svara på frågor och få svar på egna frågor kring hur kursen fungerar. Alla tjänar på en god dialog mellan studenter och ansvariga på kursen om hur lärandet kan stöttas och utvecklas på bästa sätt. Samtidigt är det viktigt att komma ihåg att ramarna för programmet och respektive kurser sätts bland annat av Högskoleförordningen och det lokala regelverket på Linköpings universitet. Vi har våra examensmål att uppnå och dessa är nedbrutna i lärandemål. Det finns ett regelverk för hur utbildning får genomföras och det finns givna ekonomiska ramar att förhålla sig till. Men inom det handlingsutrymme som finns kan kursen utvecklas och det görs bäst mellan lärare och studenter tillsammans.

Generativ AI

LiU har centralt fastställt vägledning för lärares och studenters användning av generativ AI i utbildningen (Dnr LiU-2023-02660). Utvecklingen inom generativ AI går mycket snabbt och det finns redan nu stora möjligheter att använda generativ AI för att skriva och kommunicera. Samtidigt innebär generativ AI att stora mängder text kan produceras maskinellt, vilket medför

krav på tydlighet avseende det mänskliga bidraget i alla typer av examinerande texter. Vidare kan inte korrektheten i texten avseende fakta och källor tas för given, vilket ställer höga krav på förmåga till kritisk granskning av den text som produceras. I likhet med övriga hjälpmedel kan därför användningen av generativ AI i utbildning behöva regleras. Kursansvarig eller examinator beslutar om vad som är tillåtna hjälpmedel i den enskilda kursen. Om användning av generativ AI hindrar att lärandemål uppnås, bör detta givetvis vara otillåtet i kursen eller det aktuella examinationsmomentet. Nedanstående modell utgör ett sätt att illustrera olika former av AI-användning inom ramen för utbildning och kan hänvisas till i beskrivningen av examinerande uppgifter.

	<u>Studenten</u>	<u>Generativ AI</u>
Människocentrerat	Gör hela arbetet själv.	Används ej.
	Genererar idé och skriver arbetet, reviderar baserat på återkoppling.	Används för återkoppling på studentens skrivna text eller idé.
	Bollar idéer med AI och skriver arbetet. Reviderar baserat på återkoppling.	Används för att generera eller föreslå flera idéer, och för återkoppling på students skrivna text.
	Bollar idéer med AI, tar AI-genererade utkast och skriver om med egna ord.	Används för att generera idéer och ett eller flera text-utkast.
AI-centrerat	Använder AI för att generera idéer och flera utkast på text. Tar delar från dessa och sammanfogar till en text samt reviderar.	Används för att generera idéer och ett eller flera text-utkast.
	Använder AI för att generera hela arbetet. Läser, granskar och reviderar texten innan inlämning	Används för att generera hela arbetet.
	Använder AI för att generera arbetet. Lämnar in obearbetat.	Används för att generera hela arbetet.

Figur 1. Modell över olika nivåer av användning av generativ AI i undervisning

Kurslitteratur och referenslitteratur

En sammanställd lista med den obligatoriska kurslitteraturen finns på kursens Lisam-sida. Om det i litteraturlistan eller i studiehandledningen anges referenslitteratur så är det förslag på litteratur som kan användas som komplement till den obligatoriska litteraturen (referenslitteraturen ersätter inte obligatorisk litteratur).

Kursvärdering

Kursvärdering är viktig och inom universitetet har vi en skyldighet utveckla vårt arbete i förhållande till utbildningsplan, kursplaner och examinationsrätt. Vid kursens slut kommer en kursvärdering att sändas ut genom kursvärderingssystemet Evaluate eller så kan du använda QR koden här nedan. Du har 15 dagar på dig att fylla i värderingen. När värderingstiden är slut kommer du att få tillgång till en rapport som redovisar kursvärderingens resultat. Läraren kommer också göra en återkoppling om resultatet på kursens Lisam-sida.

Schema

Schema med lokaler publiceras i på webben. Länk finns på kursens Lisam-sidan eller Liunet student. Följ uppdateringar av schemat inför och under kursens gång.

Vad är en disciplinförseelse?

Vad som är tillåtet och otillåtet kan variera mellan olika kurser och kursmoment. Som student är det ditt ansvar att ta del av information om vad som är tillåtet och inte tillåtet vid en examination. Vid osäkerhet är det alltid bättre att fråga läraren för att undvika missförstånd.

Fremst är det tre händelser som blir frågor för Disciplinnämnden och dessa är frågor om plagiat, vilseledande (fusk) och störande av undervisning.

Plagiat är när det på olika sätt kan framstå som att de är du som skrivit texten fast den i själva verket kommer från någon annan. Det kan vara hela eller delar av text där det inte framgår vad texten kommer ifrån genom referering och citatmarkering. Även självplagiering - det vill säga återanvändandet av egna tidigare publicerade/inlämnade arbeten utan referens - bör undvikas. Du ska referera till egna texter på samma sätt som till andra källor.

Vilseledande dvs fusk kan tillexempel vara otillåtet samarbete när uppgiften är individuell eller att ta med en "fusklapp" till salstentamen. Det räcker med ett försök att vilseleda för att disciplinär åtgärd ska kunna vidtas.

Disciplinära åtgärder kan även vidtas mot studenter som stör eller hindrar undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen. Även händelser där en student utsätter en annan student eller en arbetstagare vid universitetet för trakasserier enligt diskrimineringslagen (2008:567) skall anmälas till Disciplinnämnden.

För att upptäcka plagiat kan en examinator med hjälp av granskningsverktyg jämföra en students text med andra texter. Vid misstanke om plagiat, vilseledande eller då student stör undervisningen är examinatorn skyldig att anmäla detta till Linköpings universitets Disciplinnämnd som sedan utreder ärendet och fattar beslut om disciplinära åtgärder.

Norrköpings campusbibliotek utbildar och stöttar er studenter med mer information kring detta. Du kan även läsa mer om Fusk och Plagiat på Liunet student.

Upphovsrätt

Universitetsläraren har upphovsrätten till det material som skapas i tjänsten till exempel utbildnings- eller forskningsmaterial. Det finns därmed inga krav att läraren måste distribuera föreläsningsunderlag i samband med ett undervisningstillfälle. Om läraren delar med sig av detta material har studenter inte rätt att sprida det vidare. Att distribuera någon typ av undervisningsmaterial som strider mot Upphovsrättslagen kan medföra rättsliga påföljder. Enligt rektorsbeslut (Dnr LiU-2024-02048) gäller att ljud- och bildupptagning i undervisningssituationer inte är tillåten. Men den enskilde läraren har möjlighet att vid undervisningstillfället uttryckligen ge behörig deltagare i undervisningen tillstånd till ljudupptagning, fotografering eller filmning vid det aktuella undervisningstillfället. Läraren ska i sitt beslut särskilt beakta på vilket sätt ljud- eller bildupptagningen kan påverka interaktionen mellan studenter och lärare. Särskild hänsyn till studenterna ska tas i undervisningssituationer som till stor del bygger på studenternas medverkan, som exempelvis seminarier, basgruppsarbete och redovisningssituationer. Den enskilde läraren fastställer de villkor som ska gälla för inspelningen, exempelvis att endast ljudupptagning får ske.

En student med funktionsnedsättning, som har fått ett beslut om riktat pedagogiskt stöd utfärdad av koordinators för studenter med funktionsnedsättning vid Linköpings universitet där det framgår att studenten får göra bild- och ljudupptagningar som hjälpmedel i studierna, har rätt att göra ljud- och bildupptagningar på det sätt som framgår av beslutet. Studenten ansvarar för att meddela läraren sådant behov i god tid före undervisningstillfället. Studenten har också ansvar för att visa upp beslutet om riktat pedagogiskt stöd för läraren efter förfrågan. Ljud- och bildupptagning som är tillåten i enlighet med beslut om riktat pedagogiskt stöd får endast göras genom studentens personliga närvaro (fysiskt eller digitalt) vid det aktuella undervisningstillfället. Ljudupptagning, fotografering och filmning som vid ett givet tillfälle har godkänts innebär inte en rätt för student eller annan som svarar för sådan upptagning att sprida, tillgängliggöra eller på annat sätt använda upptagningen för annat än sitt personliga studieändamål. Dessa regler påverkar inte universitetets möjligheter att som ett led i universitetets verksamhet spela in, fotografera och filma föreläsningar och andra undervisningssituationer.

Upphovsrätten är även viktig att tänka på vad gäller användning av text, figurer, modeller och bilder från litteratur samt elektroniskt publicerat material.